

Kan vi uppnå hållbarhet utan jämställdhet?

Kan du föreställa dig en värld i vilken alla människor har lika möjligheter att lyckas, engagera sig och forma framtiden?

Föreställ dig ett samhälle där varje individ har lika möjligheter att utvecklas, bidra och påverka framtiden. Begreppet jämställdhet handlar inte bara om rättvisa; det utgör grunden för en värld som är verkligt hållbar och välmående. Jämställdhet är inte bara en grundläggande mänsklig rättighet utan också en avgörande förutsättning för att uppnå en hållbar och blomstrande framtid. Förenade nationernas mål för hållbar utveckling globala målen⁵ (SDG 5) syftar till att **”uppnå jämställdhet mellan könen och stärka alla kvinnors och flickors ställning”**, i erkännande av att jämställdhet mellan könen är avgörande för både individers och samhällets välbefinnande. *Ringverkningarna: Att stärka kvinnors ställning gynnar alla i samhället.*

Enligt Förenade Nationerna leder stärkandet av kvinnors och flickors ställning till en kedjereaktion som gynnar hela samhällen. När kvinnor har lika tillgång till utbildning, sjukvård och ekonomiska möjligheter bidrar de till att:

- **Stabila ekonomier:** Deras engagemang stimulerar innovation, ökar produktiviteten och driver på en omfattande ekonomisk utveckling.
- **Förbättrade hälsoresultat:** Kvinnor som har en utbildning och är stärkta bidrar i allmänhet till hälsosammare familjer.
- **Förbättrade studieresultat:** De är mer benägna att prioritera sina barns utbildning och därmed bryta fattigdomscyklerna.
- **Motståndskraftiga samhällen:** Jämställdhet främjar ett inkluderande beslutsfattande och en rättvis resursfördelning, vilket leder till ökad stabilitet.

Trots framsteg på många områden kvarstår betydande hinder:

- **Ekonomisk ojämlikhet:** Kvinnor tjänar ofta mindre än män för samma arbete och är överrepresenterade inom lågavlönade och informella sektorer.
- **Skillnader i utbildning:** I vissa regioner möter flickor hinder för sin utbildning på grund av tidiga äktenskap, kulturella normer eller brist på säkra skolor.

- **Våld och diskriminering:** Könslaterat våld, inklusive våld i hemmet och sexuella trakasserier, är fortfarande utbredd och hindrar kvinnor från att fullt ut delta i samhället.
- **Politisk representation:** Kvinnor är fortfarande underrepresenterade i beslutsfattande positioner inom myndigheter, företag och andra sektorer.

"Om man utbildar en man utbildar man en individ, men om man utbildar en kvinna utbildar man en familj (en nation)." – Fanti (Ghana)

Utbildning är ett kraftfullt verktyg för att förändra samhällen och främja jämställdhet. Genom att integrera jämställdhet i läroplaner och utbildningspraxis kan vi motverka stereotyper, stärka individerna och främja en kultur präglad av respekt och jämlikhet. Kvinnors tillgång till utbildning påverkas av en rad faktorer, såsom kulturella traditioner, ekonomiska svårigheter, diskriminering och bristande resurser. Kulturella traditioner kan begränsa kvinnors utbildningsmöjligheter genom att man prioriterar pojkars utbildning eller kräver att flickor stannar hemma för att sköta hushållssysslorna. Ekonomiska svårigheter kan ytterligare försvåra tillgången till utbildning genom att det blir svårt för familjerna att betala studieavgifter eller transportkostnader. Diskriminering, inklusive könslaterat våld, kan också utgöra betydande hinder för kvinnors utbildning.

Sutom kan brist på resurser, såsom otillräckliga skolfaciliteter och brist på läromedel, hindra kvinnors tillgång till utbildning. Utbildning spelar en avgörande roll för att stärka kvinnors ställning, eftersom den kan förbättra deras hälsa; utbildade kvinnor har större benägenhet att fatta välgrundade hälsorelaterade beslut för sig själva och sina familjer. Vidare kan utbildning förbättra kvinnors ekonomiska framtidsutsikter genom att ge dem de färdigheter och kunskaper som krävs för att ta sig in på arbetsmarknaden. Utbildade kvinnor tenderar att ha högre löner och större ekonomisk trygghet. Dessutom kan utbildning stärka kvinnors politiska engagemang, eftersom personer med högre utbildning är mer benägna att rösta och ta på sig ledande roller.

Internationella ramverk: CEDAW; Pekingplattformen; SDG 5.

Internationella avtal och ramverk spelar en avgörande roll för att främja jämställdhet mellan könen genom att lägga grunden för globala standarder och vägleda nationell politik som syftar till att undanröja diskriminering och stärka kvinnors ställning.

Konventionen om **avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor** (CEDAW) är ett internationellt fördrag som syftar till att avskaffa diskriminering av kvinnor inom alla livets områden. CEDAW antogs av Förenta nationerna 1979 och ålägger länderna att anta lagar och riktlinjer som säkerställer att kvinnor åtnjuter samma rättigheter som män inom områden som utbildning, sysselsättning, hälso- och sjukvård samt politiskt deltagande. Konventionen är en hörnsten i de globala insatserna för att främja jämställdhet mellan könen, och dess genomförande är avgörande för att avveckla institutionaliserad könsdiskriminering.

Handlingsplanen från Beijing, som antogs 1995 under den fjärde världskonferensen om kvinnor. Denna omfattande politiska agenda innehåller en rad strategiska mål och åtgärder som syftar till att främja kvinnors egenmakt och uppnå jämställdhet mellan könen. Plattformen behandlar ett brett spektrum av frågor, däribland kvinnors hälsa, utbildning, ekonomiska deltagande, politiska representation och avskaffandet av våld mot kvinnor. Den uppmuntrar regeringar att anta politik som främjar jämställdhet och håller dem ansvariga för sina framsteg, vilket därmed bidrar till den globala rörelsen för kvinnors rättigheter.

Hållbarhetsmål 5 (SDG 5), som syftar till att uppnå jämställdhet mellan könen och stärka alla kvinnors och flickors ställning, stärker dessa ramverk ytterligare. Målen inom SDG 5 omfattar att upphäva alla former av diskriminering och våld mot kvinnor, säkerställa jämlikt deltagande i ledarskap och beslutsprocesser samt erkänna och värdesätta obetalt omsorgs- och hushållsarbete. Dessa mål betonar behovet av strukturella förändringar i samhället som gör det möjligt för kvinnor att fullt ut delta i det ekonomiska, sociala och politiska livet. Genom att sätta upp tydliga och mätbara mål driver SDG 5 på länderna att agera för en mer rättvis värld.

<https://www.unwomen.org/en/node/36060>

Kraften i gemensamma insatser för att uppnå jämställdhet

Genom att förena olika röster och insatser förstärks kravet på jämställdhet mellan könen, vilket skapar en oemotståndlig drivkraft för förändring. När individer, organisationer och regeringar samarbetar kan de samla sina resurser, dela kunskap och hålla varandra ansvariga, vilket påskyndar utvecklingen mot en mer rättvis värld. För att uppnå jämställdhet mellan könen krävs samordnade insatser från alla delar av samhället, till exempel:

- **Regeringar:** Införa och tillämpa lagar som främjar jämställdhet mellan könen och skyddar kvinnors rättigheter.
- **Utbildningsinstitutioner:** Inför könsmedvetna undervisningsmetoder och läroplaner.
<https://www.un.org/sustainabledevelopment/gender-equality/>
- **Civilsamhället:** Verka för kvinnors rättigheter och stödja initiativ som stärker kvinnor och flickor.
- **Privat sektor:** Främja jämställdhet på arbetsplatsen och stödja kvinnliga företagare.

En uppmaning till fortsatt engagemang: att säkerställa att jämställdhet mellan könen förblir en central del av hållbarhetsarbetet.

Vägen mot en verkligt hållbar framtid är nära kopplad till uppnåendet av jämställdhet. Som denna undersökning har visat handlar stärkandet av kvinnor och flickor inte bara om rättvisa; det sätter igång en kraftfull kedjereaktion som stärker ekonomier, förbättrar hälsa och utbildningsresultat samt främjar mer motståndskraftiga och fredliga samhällen. Även om betydande framsteg har gjorts understryker kvarstående hinder det akuta behovet av fortsatta och gemensamma insatser, styrda av internationella ramverk och drivna av en gemensam vision om en värld där lika möjligheter för alla är grunden för en blomstrande och hållbar planet.